

BRITSKI IN JAPONSKI DRŽAVLJANI SO BILI VARNI.

SEMIJONOV BANDITJE SO PREŽALI LE NA AMERIČANJE IN NJIH IMETEK.

Kolčak je bil le marioneta britskega generalnega majorja Knoxa.

Washington, D. C. (Fed. Press. L. Todd). — Britski državljani, saloge britskega Rdečega križa in britski interesi so bili ravno tako varni v Sibiriji pred Semijonovom in njegovimi pobočniki, kot japonski in drugi zavezniški vojski, blago in interesi, med tem ko so bili ameriški vojski in njih zaloge izpostavljeni napadom teh banditov. To je dosegel senator Borah v tork zjutraj z izpraševanjem, ko je posegal v misterij, ki obdaja Semijonova.

Pela se je slava britski podpori, ki jo je prejemal bandit, in pokazalo se je, da je neka tajna sila podpirala Semijonove prijatelje, ko je bil neki bivši kanadeški kapitan poslan v Sibirijo, ki je kasneje postal uradni britskega Rdečega križa, zaslišan in je pričal v prilog Semijonovu, in ko je državni tajnik Hughes poslal formalno pismo senatu, v katerem pravi, da je Boris Bakhtemijev, relikvijs Kerenškega in Kolčaka, še vedno ruski poslanik, in da se zaradi tega ne more razlikovati kot priča pred senatnim odsekom.

Privatno je neki ameriški častnik, ki je zavzemal visoko mesto v Sibiriji ob času Kolčakove slave, rekel v tork, da je bil Kolčak le orodje, marioneta generalnega majorja Knoxa od britskega štaba in da je Kolčak na Knoxovo sugestijo prijel in eksperimentiral precejšnje število članov demokracije vlade v Omsku, sebe je pa proglasil za imenovanega diktatorja. Ko so rdeče armade do Brusilovom zasledile Omsk, so našle deset tisoč železniških voz britske opreme, ki se ni bila razlošena. V Tomsku so rdeče armade zasegle velik parnik na reki Tom, ki je pripadl od severja in na katerem je bilo naloženih dve sto petdeset tisoč pušk, tisoč osem sto stroje in še veliko druge opreme. To so rdeče armade dosegle do Irkutsk, so zaplenile toliko britske opreme, da so rdeče armade izgledale, kakor da so v službi Britov. Ravno leta ameriška avtoriteta je oznašila Vrangla, Judeniša in druge poglavarje belih straž kot marionete, kakršna je bil Kolčak, v službi lakomnih komercialnih tajnih interesov. Ta avtoriteta je izrekla, da so namestili iz Kolčaka napraviti slavnatega moža za britsko osvoboditev Rusije v interesu komercialnih britskih interesov. Častnik je rekel, da je prepričan, da je bil Semijonov japonski agent in zaveznik Britov in zaradi tega se lahko razvija misterij mednarodnega prizadevanja, zakaj je prišel Semijonov v Združene države.

John Samuel Atkinson iz Toronta, je bila kanadska priča za Semijonova. Priznal je, da ni nikdar slišal besede o "mističnem generalnem majorju Leekieju", poveljniku kanadskih sil v Sibiriji, katerega pismo je bilo tako učinkovito, da so Semijonova spustili v to deželo. Priznal je dalje, da se ni nikdar približal na dva tisoč milj železniški sekciji, ki jo je čeval podpornik Morrow z ameriški vojski ob času, ko je Semijonov masakriral na tisoč in tisoč kmetov. Nikakor ni tajil, da si je ustvaril o Semijonovu sodbo kot o ruskemu patrijotu, ker je bil Semijonov utrujen na pram britskim interesom in vsled izjav, ki so jih napravili ruski častniki starega režima. Pronašel je Semijonova "simpatičnega" in kot Sloveca, ki rad pomaga.

Senator Borah je predlital nje-mu izpoved Sayerna, tajnika med-zavezniškega železniškega odbora, ki govori, da je Semijonov imel trideset lepih mladih žen s sabo na privatnem vlakot kot ujetnice in da je Semijonov oropal ki-tajške kolonizne urade in banke v Mandžuriji. Šestdeset milijonov rubljev v zlatu je ukradel v Čiti. Na to je odgovoril Atkinson, da je ta izpoved križna.

(Dalje na 3. strani.)

ZEMLJIŠČA V MEXIKI SO RAZDELJENA MED NEPO- SESTNIKE.

Mexico City, Mehika, 21. apr. — Predsednik Obregon je objavil program agrarne reforme, na temelju katerega bo mehiška vlada razdelila veleposestnike in razdelila zemljo med nepešestnike. Zemljišča, ki merijo 50 hektarjev in manj, ostanejo nedotaknjena. Osebe, ki imajo najmanj tisoč pezo kapitala in pa javni nameštenci, ki prejemajo več ko 75 pezo mesečne plače, niso upravičeni do zemlje. Vsa velika cerkvena posestva so razloščena.

STRAŠNA EKSPLOZIJA V SRBIJI: TISOČE MRTVIH.

Štiristo vagonov streliva se je vrglo v Bitolju in pol mesta je v razvalinah.

NAJVEČ ŽRTEV JE MED VO- JAKI IN OTROCI.

Belgrad, Jugoslavija, 21. apr. — Strašna nesreča je zadela Bitolj (Monastir) v južni Srbiji v tork popoldne. Okrog štiristo železniških vagonov streliva in nevarnih eksploziv je eksplodiralo blizu kolodvoru in na stotine je mrtvih ter tisoče ranjenih; ardišče mesta je v razvalinah. Polovica prebivalcev, namaj 30.000 oseb, je brez doma.

Žrtve razstrelbe so večinoma vojaki in otroci. Cerkev, ki je bila natlačena s otroci, se je podrla vsled silnega potresa in vojašnice, v katerih je 1800 vojakov pravkar obedovalo, so bile uničene. Granate so deževale na hiše in ulice in pobijale ljudi.

Takoj po razstrelbi je izbruhnil požar v več krajih mesta in prebivalci, ki v prvem hipu niso smeli, kaj se je zgodilo, so v silni paniki bežali na bližnje hribe in od tam gledali, kako je ogenj požiral njihove domove. Vsa brzojavna in telefonska svenja med Bitoljem in zunanjim svetom je bila pretrgana. Mesto šteje okrog 70.000 prebivalcev, ki so Srbi, Turki in Bolgari.

Begunci, ki so dosegli Prilep, kakih 30 milj od Bitolja, so v arde sporočili prvo novico o nesreči v Belgrad. Več arbskih pomožnih enot je bilo takoj organiziranih in poslanih v Bitolj. Šest ameriških zdravnic v ameriški ženski bolnišnici v Velezu, 50 milj proč od nesrečnega mesta, je odšlo v Bitolj takoj, ko je prišla vest o katastrofi; dosepele so tja v četrtek zvečer. Ameriški Rdeči križ je tudi poslal pomočno osebo.

Belgradska vlada je tudi poslala pomoč. Po zadnjih vesteh opravljajo vojski in fandarji rešilno delo. Število mrtvih še ni znano; po najnovejšem poročilu je okrog 400 vojakov mrtvih.

Atene, Grška, 21. apr. — Večina žrtve eksplozije v Bitolju leži pokopana pod razvalinami mesta. Najbrž je na tisoče mrtvih. Poročila iz Soluna so še vedno kratka, toda lahko se sklepa, da tako velike katastrofe še ni bilo na Balkanu. Prve vesti so pomotoma sporočile, da se je razstrelba pripetila v Solunu; to je povzročilo veliko paniko med Grki.

Vojski so ravno sedeli pri kosilu v vojašnicah, ko je zletelo municijske skladišče v zrak. Vojašnice so se podirle in zasule vojske. Ena granata se je razstrela na strani cerkve in je podrla. V cerkvi je bilo več sto otrok. Kolodvor je tudi v razvalinah. Druge podrobnosti še niso znane.

Bitolj je bil med vojno baza francoske armade na balkanski fronti. Vse strelivo, ki so ga rabili, so ofenzivno proti Avstrijem, Bolgarom in Turkom, je bilo vkladišeno v Bitolju, kakih dvesto metrov od kolodvoru. Po vojni je jugoslovanska vlada nastanila v Bitolju velike vojaške posadke.

Po najnovejšem poročilu je mesto še plamenu.

VRHNE.

Chicago in okolica: V nedeljo jasno in gorko. Menjšajo se vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah: najvišja 47, najnižja 33. Solnce izide ob 5, zaide ob 6:37.

S FRONTE RUDARJEV: POLOŽAJ JE DOBER.

Stavka je stara tri tedna, toda organizirani rudarji v West Virginiji stavkajo že tretje leto.

VELIKA KAMPANJA ZA SPLOŠNO ORGANIZIRANJE.

Indianapolis, Ind. — (Fed. Press.)

—Poročilo iz vseh krajev na poljih premoga pokazuje, da je položaj rudarjev ob koncu tretjega tedna stavke dober. Vrste organiziranih rudarjev so vrste in neomajane, dočim se vrste neorganiziranih premogarjev redčijo s vsakim dnevom. Organizatorično delo v Pennsylvaniji in West Virginiji izvrstno napreduje. Glavni odborniki organizacije se sami čudijo lepim uspehom.

Rudarska organizacija je dosegla veliko zmago v Zapadni Virginiji, kjer je zvezno prizivno sodišče razveljavilo sodniško prepoved zveznega sodnika McClinticka v Charlestonu. To je bil najinfamnejši "indfunkšen" v zgodovini delavskih bojev v Ameriki. Sodnik je prepovedal organizatorjem stopiti celo na javne ceste v okraju Mingo in sosednjih okrajev, ki se niso organizirani. Dalje je bilo prepovedano unijo izplačevati podporo stavkarjem in nasilnosti stavkujoče premogorje v šotorskih naselbinah, v katerih bivajo še od 1. julija 1920. Še vedl Rudarjem v šotorskih naselbinah je bilo ukazano, da se morajo preseliti drugam. Vsaka civilna vobodščina je bila absolutno zatirana.

Ni čuda, da se je celo prizivnemu sodišču zdelo ta nesramna naredba odvč. Unija zdaj svobodno reke pri organiziranju rudarjev v West Virginiji — kolikor je ne ovirajo drugi "indfunkšeni", katerih je še peti — in v taku je mogočna kampanja za unijoniziranje vseh rudarskih vestvirinskih rofov. Obenem se nadaljuje kampanja za organiziranje vseh rudarskih okolišev v Pennsylvaniji, nakar bo organizacija posvetila več pozornosti državam na jugu.

Charleston, W. Va. — (Feder. Press.) Poroča Tom Tippet. — Stavka v tukajšnjih premogarskih okoliših se razlikuje od one druge. Medtem ko rudarji v drugih državah stavkajo tri tedne, so organizirani rudarji v West Virginiji na štrajku in deloma izprti že tretje leto.

Nikjer ni rudarska organizacija tako zaposlena kakor v tej državi; nikjer nima težjega bremena. Starih stavkarjev, ki bivajo v šotorskih naselbinah na alemenih hribov v okraju Mingo, je okrog 30.000, katere mora organizacija preživljati in oblačiti. V bližnjih okrajih Logan, Mercer, McDowell in Wyoming je okrog 35.000 rudarjev, ki še niso organizirani. Več tisoč se jih je odzvalo posivu na stavko, toda ostali še delajo. Zdaj se vrši silna tekma med organizatorji in operatorji, kdo jih dobi na svojo stran.

Seattle, Wash. — (Feder. Press.) Pred nekaj dnevi je štirinosek strokovno organiziranih delavcev iz Seattle in Tacoma posetilo Morgantville, novo naselbino igrih rudarjev nedaleč od tukaj. Bila je slovesna otvoritev nove naselbine, katere stoji na "zemljišču" starega rudarja Timothyja Morgana in je dobila po njem ime. Morgan je prodal zemljišče uniji za \$2500, dasi pravno mu je Pacific Coal Co. ponujala zanj \$35.000. Izprti rudarji, ki so že več ko eno leto v boju proti znižanju mezd, bodo odlej bivali na svojih tleh in v svojih kočah, katerih lastnik je organizacija in iz katerih jih ne bodo mogli goniti na plano slabni operatorji.

Morgantville stoji nasproti Black Diamondu, kompanijskem mestu, iz katerega so bili rudarji izgnani. Rudarji so si sami postavili hišice in zgradili vodovod ter kanalizacijo, ki je v vseh smirih moderna in perfektna. Unija pokov in mesarskih pomočnikov v Seattle je ob priliki otvoritve nove naselbine poslala rudarjem pol tone kruha in dovolj mesa ter masla za 16.500 vložek.

GENERALNA PROTESTNA STAVKA IRSKOGA DE- LAVSTVA PROTI KLA- NJU.

Dublin, 21. apr. — Isvrševalni odbor irske delavske stranke je poslal vse delavce na generalno stavko, ki se vrši 24 ur prihodnji ponedeljek v znamenju protesta proti civilnemu krvavemu kavsanju med irskimi republikani in svobodnodržavci. Okrog 300.000 delavcev zastavka. Odbor stranke pešiva irski parlament, da naj odstopi, ako ne more narediti mira med buržoaznimi frakcijami.

KELLYJEV PREDLOG JE PROPADEL.

SPREJET JE BIL VAROV PREDLOG.

Mornarica bo štela 66.000 moč.

Washington, D. C. (Federated Press). — Kellyjev predlog, po katerem bi mornarica štela 66.000 moč, je propadel v kongresni zbornici. Sprejet je bil Varov amendment, po katerem se moštvo mornarice povisa na 86.000 moč. Niš čudnega ni to. Kajti od kar je prišla debata o številu mornariškega moštva, so bili na delu vsi interesi, ki šela veliko mornarico. Tu so bili jeklarci in muničniki interesi, ki se debelo o bojebi napravah. Veliko mornariško moštvo so zagovarjali profesionalci v mornarici, socialni bloz, uprava, stara garda v republikanski stranki, Hearstovo in torijsko časopisje. Basedna bitka v kongresni zbornici je bila vroča, propaganda v časopisju za veliko mornarico je pa dosegla tudi take kotičke, kjer so lahko zagovarjali velike mornarice povzročili, da se ni izvedela razsena o gvarništem boju v zbornici.

Ko je oni dan vstal v zbornici kongresnik Kelly in v tri ure trajajočem govoru priporočal, da se število mornariškega moštva zniža, so mu koncem govora burno plokali drugi kongresniki. Torijsko časopisje je pripelalo komaj eno vrstico o tem dogodku. Med tem ko so prihajale po cele kolone protestov v javnost, v kateri se protestira proti znižanju mornariškega moštva.

Predsednik Harding, tajnik Hughes, tajnik Denby in še nekateri drugi člani administracije so osebno vplivali, da spravijo uporne blaše republikanske stranke v vrsto, da glasujejo, da se število mornariškega moštva našene na 87.000 moč. Prav nič jim ni bilo všeč, da je bila kongresnik Frenchu iz Idaha, ki je podpiral Kellyjev načrt, prirejena burna ovacija in da so demokratični kongresniki, ki so jih vodili Slason, Hudles in drugi, skoraj soglasno bili proti visokemu številu moštva.

Končno so združene moči le zmogle in Kellyjev predlog je bil poražen. Ko je bil Varov predlog sprejet, je zbornica kmalu na to sprejela tudi mornariško predlogo v celoti. Za njo je bilo oddanih 279 glasov, proti pa 78.

POLICIJA IZJAVLJA, DA IMA NEVARNE PTIČKE POD KLJUČEM.

Chicago, Ill. — Policija je prišla osem ptičkov, od katerih so štirje napravili izpoved, tako da sta zdaj pojasnjeni poštna tatvina v Whitingu, Ind., in oropanje blaginjske stavbinskega in posojilnega društva v South Chicagu. Pri zadnjem ropu so tolovaji ubili društvenega blaginjskega in policijskega je sprejel blaginjskega, ko je neel denar na banko. Šodeč po imenih so prijeli ptički Poljaki.

ZLOČINSKA NEVARNOST.

Council Bluffs, Iowa. — Mrs. Edwin R. Wallace je zapeljala svoj avtomobil z zadnjim koncem naprej iz gorake. Pri tem je do smrti povzročila svoje 14-mesečno dete.

Tukajšnji rudarji se ščitijo zelo okorajšene vsled uplaken stavke, ker upajo, da zmaga v drugih krajih bo tudi njihova zmaga.

Rusija je odgovorila, da ne prizna vojnih dolgov.

Rusija zahteva petnajet let časa, predno začne z odplačevanjem predvojnih dolgov in mednarodno posejilo s popularno subkripcijo. Vojni dolgovi so črtani z odškodnino, ki gre Rusiji za invazije. Lloyd George pravi, da se genovska konferenca ne sme razbiti zaradi rusko-nemške pogodbe in dela za kompromis z Nemci. Vse stranke v Nemčiji podpirajo pogodbo.

Genova, 21. apr. — Danes se je vršila seja splošne komisije. Na dnevnem redu je bil odgovor Sovjetske Rusije na londonsko spomenico ententnih veličakov. Nekateri angleški in italijanski delegatje so se izrazili, da je ruski odgovor položil ugoden temelj na daljnim razpravam. Odgovor ne ni objavljen v tem momentu, toda glavne točke so znane. Rusija priznava predvojne caristične dolgove in zahteva mednarodno posejilo. Vojnih dolgov ne priznava, razen če ententa plača odškodnino za Kolčak-Denikin, Vranglovo invazije. Rusija se je rezervirala glede zahtevane odškodnine za zaseženo lastnino inosemskih kapitalistov. Sovjeti ne morejo povrniti tega, kar je v rokah ruskih delavcev.

Nemčija je odgovorila na ukorno noto velike in male entente, da se umakne od razprav o ruskih zadevah samo tedaj, kadar bodo na dnevnem redu vprašanja, ki so sanje še rešena v rusko-nemški pogodbi, ne pa od drugih. Nemški odgovor se dalje glasi, da Nemčija ni zaslužila nikakršnega ukora, kajti njeno pogajanje v Rusiji je bilo več ali manj znano ententnim vladam in končno je pogodba na korist miru in gospodarski rekonstrukciji vse Evrope. Podpis pogodbe med konferenco je bil prišel zaradi tega, ker je Nemčija videla tajne sestanke ententnih delegatov s Rusi in je doblila vtis, da se na teh sestankih sklepajo stvari, ki so njej v škodo. Iz tega razloga je hitro zaključila pogajanja s Sovjetsko Rusijo in podpisala pogodbo.

Genova, 21. apr. — Ruski delegatje so danes odgovorili na pogoje zavezničev glede priznanja sovjetske vlade in sodelovanja pri rekonstrukciji Rusije. Rusija odklanja temeljne točke londonske spomenice veličakov in dokazuje, da je spomenica v nasprotju s resolucijami ententnega vrhovnega sveta, sprejetimi na zboru v Cannesu.

Sovjetska Rusija priznava predvojne caristične dolgove in zahteva petnajet let časa, predno jih prične odplačevati, to je moratorij do leta 1937.

Rusija na priznava vojnih dolgov. Ti dolgovi so črtani s protizahtevami sovjetske vlade. Odškodnina, katero je Rusija upravičena terjati od entente vsled škoda, katero so povzročili Kolčak, Denikin, Judeniš in Vrangl s pomočjo zavezniških držav, pokriva vojne dolgove.

Rusija vpraša za mednarodno posejilo v obliki popularnih subkripcij. Delavcem in kmetom vseh dežel se naj dovolj podpisovanje posejilo. Posejilo je potrebno, ako hoče Rusija priznati caristične predvojne dolgove.

Genova, 21. apr. — Lloyd George je večer igral svojo staro ulogo kompromitatorja. Imel je več tajnih sestankov z Nemci, Rusi in Francozi, nato pa je povabil vse žurnikarske korespondente v zborovalno dvorano palače San Giorgio in jim naznanil, da konferenca se ne bo razbila zaradi konflikta, ki ga je izzvala pogodba med Nemčijo in Rusijo. Okrog 500 poročevalcev je bilo navzočih.

George je dejal, da on upa, da bo konferenca uspešna. On je uverjen, da se bodo Nemci pokorili sklepu velike in male entente ter se odstranili iz glavne komisije, kadar bo vprašanje Rusije na dnevnem redu. Po njegovem mnenju nemško-ruska pogodba lahko ostane, toda Nemci so že rešili s pogodbo vse, kar imajo v Rusijo, zato ne izgube ničesar, ako jih ni pri razpravah, ki jih bodo vodili zavezniški s predstavniki Sovjetske Rusije.

Dalje je rekel Lloyd George, da (Dalje na 3. strani.)

ALI SE POMORSČAKI OD- POKLJEJO S HAITIJO?

NARODNI SVET ZA ENIŽANJE OROŽEVANJA JE VPOSTAVIL ZAHTEVO ZA ODPOKLJO PO- MORŠČAKOV.

Svojo zahtevo je priobčil v svojem buletinu.

Washington, D. C. (Federated Press). — Narodni svet za znižanje oroževanja zahteva, da se odpokličejo ameriški pomorščaki s Haitija. Svojo zahtevo je objavil v buletinu:

"Vsako patrijotično srce bi se razveselilo, ako bi se slimalo, da pride teh tri tisoč pomorščakov domov", pravi Narodni svet za znižanje oroževanja. Povest in te epizode je žalostno štivo Američanu. To je japonska aventura v Sibiriji, prenešana na našo semeljsko polovico. Je druga žalostna povest gospodarske čustilepnosti in lakomnosti, ako si isposodimo frazo predsednika Hardinga za označenje takih zločinov močnih nad škikmi, naša dežela je pa napadalka.

Vsak imperijalizem skriva svojo infamijo pod plaščem altruizma. Pomorščaki smo tri tisoč haitijskih patrijotov zaradi njihovega blagostanja! Kmalu bomo ukorilišali rodovitne doline na Haitiju in Santo Domingu in spremeniili bomo srečne, neodvisne farmarje v mezne sužnje proti meštri 20 centov na dan. Vse seveda zaradi njih blagostanja.

"Kako bi George Washington, Samuel Adams in Patrielj Henry zakričali proti taki uporabi naše zastave! Iskoriščani so postali iskoriščevalci. Haitaki Ben Franklin je bil tukaj, da zagovarja pravico. Toda zastoji je govoril do zdaj. Priporočamo, da cerkve, pridruženice komiteju za mednarodne razmere D. A. B. in druge enake organizacije, študirajo zgodovino naših stikov s Haitijem zadnjih sedem let. Moral bi govoriti previdno o Japonski glede Sibirije, dokler naši pomorščaki ostanejo na Haitiju, ne da bi bili zakonito pooblašteni. Tukaj je zopet prilika, da se hrani s denarjem za vojaške čete in se tako pedeli svetu blagoslov."

ENA MILJARDA GALON GA- ZOLINA V REZERV.

Rockefeller je pa vseeno povilal davak.

Washington, D. C. — Rudniški urad poroča, da je bila prvega marca skoraj ena milijarda galon gazolina v rezervi. Toliko gazolina ni bilo še nikdar v nabiralnikih, kajti rezerva je znašala 818.000.000 galon. Pred junijem bo rezerva skoraj zanesljivo znašala eno milijardo galon.

In kaj je storil Rockefeller? Podrazil je gazolin okoli prvega aprila s znanim kapitalističnim izgovorom, da je zahteva po gazolinu na trgu večja, kot dohod gazolina na trg.

MEZDE DOLL PROFITI GONJI — TO JE PRINESLA ZMAGA ZA DEMOKRACIJO.

Chicago, Ill. — (Feder. Press.) — Trgovska družba S. S. Kresge Co., katere posode je 199 takovanih petentnih in desetentnih prodajalnic, je naredila v prejšnjem letu 1387 odstotkov profita. Dobiček brez odbitja vojnega davka znaša \$4.627.000. Letošnji dobiček bo pa še večji — pravi jo trgovalci z vrednostnimi papirji.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopis se na vračajo.

Naročnina: Zedinjena država (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Nadlog za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2857-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER of THE FEDERATED PRESS"

Datum v oklepaju n. pr. (April 30-23) poleg vsakega imena na naslovu pomeni da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Poslovite se pravočasno, da se vam ne ustavi list.

SLIKE IZ NASELBIN.

panijska stanovanja ter se izseliti, ako ne marajo iti na delo.

Ena mamica je prišla nekaj plakatov in jih raztrgala na drobne koščke; kar vse skupaj je vrgla v obraz deputitu, druga pa je prišla v roke sekuro za nabljanje plakatov, česar pa se je deputit ustrašil in jo hitro odkuril. Tekel je po hribu in se jezil, mara, da bodo te presnete inozemske gotovo pobile vse ameriške državljane.

Se tisti dan so se naše mamice podale v sosednjo naselbino Export, kjer se je ravno vršila seja stavarjev in so porvale organizatorje za organiziranje tamkajšnjih premogarjev. S tem so naše napredne ženske napravile velik čin, ki jim ne bo nikoli pozabljen v zgodovini delavskih bojev, zato pa: živele naše napredne mamice!

Nezavedni delavci se niso v tem odločilnem trenutku postavili na stran stavarjev da bi se tako rešili imena stavkokaz. Menda nimajo nikakega čuta v sebi za napredno stvar, vendar se zagovarjajo v Prosveti in "westmorelandski premogar" jim je vedno na uslugo.

Na Claridgu se "napredni" rojaki lagovarjajo, da Slovenci ne morejo biti gospodarji in odgovorni za tamkajšnji položaj. To je jako slab zagovor, zato pa si vzemite za vzgled Jamestownske mamice, kjer lahko sprevidite, kako mnogo se da s složnim nastopom narediti. Ne bodite mednarodni stavkokazi, temveč pristopite v vrste stavarjev; vsak naj pridobi enega ali dva in vidi boste, da bo kmalu večina na naši strani. Predvsem pa se držite skupno in se tako priključite nam, pa bomo lahko odbili naval podjetnikov, ki hočejo razbiti vse organizacije. Ako ne bomo združeni, bomo podlegli in tedaj gorje nam vsem.

Naselbine Slickville ne bom omenjal, kajti tamkajšnji "naprednjaki" itak ne razumejo delavskega klica, zato je bolje, da gremo mimo njih, ker oni ljubijo bliž in ne svobode. V Erieu je ravno tako.

V sadnjem mojem dopisu mislim, da sem jim dovolj na široko razložil položaj, v katerem se nahajajo in prepričan sem, da bodo prej ali slej spoznali, da sem govoril resnico.

Storite torej svojo dolžnost in pridružite se nam. Serif za westmorelandski okraj se je izrazil dne 12. aprila, da v tem okraju obratujejo samo dva rova, da se lahko reče s polno paro. Po drugih je samo po nekaj ljudi, a katerimi se pa ne more dobro obratovati niti v največji potrebi. Uporabljajo jih samo za to, da bi čimprej zlomili stavko, kar pa se jim gotovo ne bo izpolnilo. Žalibog, je med temi ljudmi, zavrženimi od vsega človeštva največ Slovencev.

Našim zavednim mamicam iz Jamestowna pa vsa čast, ki jo za svoje delo zaslužijo. Da bi imele le mnogo posnemalk. Se enkrat: Živite! — Westmorelandski premogar, stavar.

Republic, Pa. — V tukajšnji okolici stavarimo od 1. aprila. Premoga ne pride prav nič na dan in po vseh rovi ni dobiti drugega premogarja kakor kakke bese ali takozvane "monthly men", pred katerimi pa seveda nimamo strahu. Vsek premogar ve, da imajo ti ljudje za kopanje premoga prejemke roke, na hrbtu pa prekratko kožo, da bi lahko dalj časa vztrajali.

Dosedaj je bilo pri nas še vse dovolj mirno. Premogariji obdržavajo na več krajih zborovanja, ki potekajo mirno in složno, na kateri način se ne moremo, da bo zmagala naša. V unijo smo pristopili vsi do zadnjega moža, dasi je med nami še nekaj takih, ki bi radi delali, nekaj iz sebičnosti, drugi pa iz nevednosti, vendar mislim, da ni med nami Slovence, ki bi bil pripravljen iti v tem odločilnem času na delo in pomagati podjetnikom rušiti našo organizacijo.

Ne manjka se tudi "kozakov" in drugih kompanijskih podreptnikov, ki jih je vedela kompanija pravočasno dobaviti in vedno iščejo prilike, da bi napravili nered v delavskih vrstah. — J. E. stavar.

Whit, Ill. — S tužnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, znanec in prijateljem žalostno vest, da je dne 7. aprila umrla moja soproga in mati štirih otrok, Louise Martinčič, v starosti 26 let. Podlegla je za neisposrebljenosti, ki jo je prebolela v posledici pridruženja morala podvreči se

raciji. Bolna je bila od 23. marca t. l. Dne 6. aprila so jo operirali ali 13 ur nato je zaspala na veke.

Rojena je bila tu v Ameriki in zapuščila tu stariše brate in sestre, žalujočega soproga in štiri nedoročene sinove v starosti od dveh do sedem let.

Zahvalim se bratom društva Edinost, katerega članica je bila pokojnica in članom, ki so mi bili na razpolago v vseh slučajih. Društvo Bratje, edinost št. 151 je darovalo umrli sestri Martinčič krasten venec v spomin in polnoštevilno posetilo pokojnico na domu; pogreba se ni moglo udeležiti radi prevelikega dekla. Posebno se zahvalim g. Brigiti Škerbine, Ani Hribar, Mary Lavrič in vsem, ki ste pokojnico obiskali za časa boleznij ter jo spremlili k večnemu počitku. Tebi draga soproga in mati pa želimo, da počiva mirno v hladni zemlji. Žalujoci ostali: John Martinčič, soproga in štiri nedoročeni sinovi.

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosvete.

Witt, Ill. — Kakor po celem Illinoisu tudi pri nas počivamo že od 1. aprila kot bi bili sami milijonarji, čitamo delavske liste s poročili iz drugih držav, kako se delavstvo drugod zanima za bodočnost in svoje koristi. Dobro zasledujem poročila iz Pennsylvanije in Zapadne Virginije, kako pridno stopajo tamkajšnji neorganizirani rudarji v vrste stavarjev.

Večina so mi znani rovi po Westmoreland countyju in tudi premogarske naselbine v omenjenem okraju, zato me prav veselijo, ko čitam poročila od znanih mi rojakov v omenjenih krajih, ki so se o pravem času zavedli, kako je njihova dolžnost in da se morajo otresti tiranstva podjetnikov.

V Prosveti št. 91 sem bral pod naslovom "Is okolice Exporta, Pa.", dopis, da so večinoma vsi na stavki, kjer se borijo za boljše košček kruha. Tako je prav. Vsi moramo stopiti v sedanji boj in zmagati po gotovo na strani nas, rudarjev. Vsek zaveden delavec, ki količkar tremo misli o položaju, se bo odzval in pristopil v organizacijo združenih premogarjev v Ameriki.

Dopisnik iz White Valleyja, Pa. pozivlja v št. 89. Prosvete vse rudarje po drugih naselbinah, ki se niso pridružili k njihovim vrstam, da to store takoj. — Vse poročevalce iz Westmoreland countyja bi rad vprašal, kje je sedaj oni napredni Claridge. Cele mesece se je čitalo v Prosveti okoli po vsaki drugi dan dolge dopise v listu. Kje je sedaj njegova naprednost?

Sedaj vidimo, kateri delavci se zavedajo položaja in so v resnici napredni in kdo je vtekel v brolog, ako ni prišel še tako daleč, da se sploh ne zanima več za uboge delavce. Svoječasnno je bilo poročano v Prosveti, o izdelovanju žile, morda se je dopisnik lotil tovarne s žlicami, tedaj bo gotovo sedaj potreboval premog iz lastne naselbine, pri čemur pa je treba delati, da bi ne nastali preogromni stroški. Boljše bi bilo, ako bi nastopili vsi kakor en mož in se tako bojevali do uresničenja naših zahtev. Tedaj bi bili napredni. — J. E.

Lawrence, Pa. — Vedno smo imeli priliko čitati dolge dopise o napredku v dobro znanih naselbinah, a to le toliko časa, dokler ni napočil čas, ko je bilo treba nastopiti v organizirani defenzivni premogarski fronti, ki se bo kmalu iz defenzive spreobrnila v ofenzivo.

Pravim, da je treba predvsem doma gledati, da se kaj stori za našo stvar, potem naj se šele gre preko meja, kar posebno velja za dopisnike iz Jamestowna, Claridgea itd.

Ali se res uresničuje izjava dopisnika iz Claridgea, ki je rekel, da po 1. aprilu ne bo imel časa za dopisovanje. Prvič v zgodovini imamo sedaj enotno fronto v tej industriji. Ali je hočejo oni prezreti, ostati slepi, gluhi za naše klice in se nočejo zmeniti za odločilno našo bitko? Zakaj ne bi vzeli malo počitnice in s tem pokazali, da se za tak napredek zanimajo malo več kakor za kravate ob delavskih in drevedore po naselbini, ki so ravno pri njih samo v domiljiji.

Pri nas počivamo že leto dni in še ta boj smo v veseljem sprejeli, ker vemo da se gre za našo stvar in za stvar vsega zaničevanega delavstva. In vi tam hočete biti

Judežiti Sosedje vas kličejo v svoje vrste že skozi tri tedne, ali nimate sedaj časa za čitati? V najkrajšem času pričakujemo od vas samih poročila, da ste odločili krampe, drugače vam bomo pritisnili neizbrivno ime, da ste iz dajale pravice in vas je sram dneva svetlobe. — Stavar.

Claridge, Pa. — Položaj v Westmorelandu se je zadnji čas precej spremenil. Premogariji odlagajo svoja orodja v majni za majno, tako da se danes še lahko reče, da gre še des polovico številnih onih, ki so že stopili v boj za pravično stvar. Nasprotno pa tudi moramo povedati, da je še precejno številnih onih, ki se še niso odločili, in ki najbrže nimajo poguma; da bi vrgli svoje orodje v stran in sledili drugim, ki so že to zdavnaj storili. Povemo pa tudi, da med te spadamo tudi še mi, tudi mi se še obotavljamo. Prišel bo pa čas tudi za nas, ko bomo tudi mi posegli vmes, in tako ojačali vrste onih, ki so že to pred nami storili. Precej se je čitalo o naši naselbini pred časom, toda do kaj da pride, tega ni nihče pričakoval; vsek tega smo sedaj precej dobra "tara". Jednako bi bili tudi drugi lahko storili, ker imeli so ravno tako prilikost kot mi. Vemo pa tudi, da se je vsek tega nas pričakovalo prve na pozorišču, toda vsek raznih okolišnin nam tega ni bilo mogoče storiti, še manj pa druge za noge iz rogov vleči. Znano je vam tudi, da mi ne prevladujemo v tukajšnjih rovi, ker ko bi mi bili to kar nismo, bili bi že svoje zdavnaj storili, ne da bi bilo treba vsek tega danes na nas pretom kazati, in reči: glejte Claridge — Naj bo o tem dovolj, pustimo to, ker čas je kratek potrebni so sedaj le fakti — dejstva in ne fraze. Upamo, pa da bomo imeli kmalu priliko poročati, da smo tudi Clariki premogariji zaštrajkali in stopili v boj za pravico, ki se trlja od premogarskih volkodlakov.

Ne zdi se nam skoraj vredno, da bi naštevati razvoj štrajka v naši okolici, ker najbrže so to že drugi storili. Sicer so pa poročila, ki dohajajo k nam ustmeno ali pa potom časopisov precej pretirana ali malo verjetna. Ker oni, ki so na tej strani jim ni znan še niti njihov lastni položaj, vsek zmešnjav, drugi pa seveda vse zanikujejo ali malouvažujejo vse dogodke, ki pridejo na dan v njih okolici. Trdi se tudi da bodo ostale kompanije, katerih premogariji še niso na štrajku, zaprle njihove rove, ker nimajo kam s premogom, na drugi strani se pa poroča, da mali farmarski rovi, ki so bili odprti za vojne so prišli zopet s delom da vsaj nekoliko odpomorejo povpraševanju za premogom. Velike koristi ne morejo napraviti, ampak vsaka kara, ki pride na površje nekaj pomaga, kako dolgo bodo obratovali je seveda odvisno od premogarjev samih. Nadalje se tudi trdi da so premogariji sedaj bolj zadovoljni kot nikdar poprej, radi bi vedeli od kaj. Oni prav dobro vedo, kaj da pomeni zanje usoda sedanje borbe posebno pa še če se na slabo obrne na kar seveda ni sedaj misliti, ker pokala bo žila še bolj kot poprej. To tudi vedo, ampak vsek neuzaupljivi vosti in posledice zadnjega štrajka, ki se jim tvezi na ušes odlašajo z odločitvijo.

Značilno je pa nekaj, kar je redko kedaj drugod ob času štrajkov, da se ne sliši o kakih nemirih. Po krajih tega okraja kjer so že premogariji na štrajku se pohvalno izraža povsod da se mirno in dobro zadržijo. K temu bi vseeno radi vprašali, čemu bodo torej tista najeta krčda čuvaje, deputirjev in pretepačev, katerih kot se sliši je precejno število. Nekdo je tudi pred kratkim poročal iz te okolice o prijaznosti bosov, mi se v njih ne moremo preveč pohvaliti, so pač to kar se mačke, ko se jih po hrbtu drgne, drugače so pa le to kar je treba od njih pričakovati, ampak ura pride tudi zanje, ko bodo morali kazalec na nji premeniti.

Tako, k sklepu tega dopisa pozdravljamo vse čitatelje "Prosvete", in štrajkujočim premogarjem pa na svideenje, v njihovi vrstah. — Premogar.

Pozdrav iz New Yorka. — Predno se podam na pot, pozdravljam s partnerja "Providencia" še enkrat vse moje znanec in prijatelje v Edinosti, Kana, posebno pa soproga L. Orafa in sploh vse prijatelje širom Amerike, samo stavkokazov ne. — Anton Bragar.

OČE IN MATI MORATA V TOVARNO.

Po sedemnajst dolarjev plačujejo tekstilni baroni svojim delavcem na teden v novoangleških državah. Sedemnajst dolarjev pri tej neznosni drugini! In gospodje tekstil

SEMIONOV JE BIL POVAJEN V AMERIKO?

Smatni odsek je prišel na sled dejstvu, da je ameriška vlada povabila sibirskoga krvnika Semjonova v Združeno državo.

ATAMAN SE JE SKRIL V NEW YORKU.

Washington, D. C. — Ali je ameriška vlada direktno povabila sibirskoga krvnika Semjonova v Združeno državo?

To vprašanje si je zastavil senatni odsek za vago in delo, ki preiskuje misterijoma pota Semjonovega prihoda v Ameriko. Preiskovalci so prišli do uverjenja, da je bil Semjonov naravnost povabljen; ako ni bil direktno povabljen, je pa bil saj opogumljen, da lahko pride brez vsake skrbi. Senator Borah, ki je prišel v četrtek iz New Yorka, kjer se je osebno informiral o neki novi evidenci v zvezi s Semjonovom, je naznanil, da preiskava se bo zdaj lotila nove smeri. Obenem je rekel Borah, da bo brezobzirno zasledoval stike, ki jih imata Semjonov in ruski "poslanik" Bakhmetijev.

New York, N. Y. — Gregorij Semjonov, ki je bil v sredo izpuščen iz policijske ječe proti poročilu, se je drugi dan nekam skrivil. Njegova "soproga" je odpovedala stanovanje v hotelu Waldorf-Astoria in ni pustila nobenega naslova. Šerif Nagle je naročil svojim deputiranim, da naj pazijo na sibirskega bandita, da ne pobegne s parnikom ali s vlakom. Dali šerif ve, kje se nahaja Semjonov, ni znano.

NEWYORŠKI ŽUPAN PROTI POVIŠANJU PENZIJE VDOVAM IN SIROTAM.

New York, N. Y. — Župan Hyman se na zelo šuden način poteguje za ljudske interese. Nedavno je vetiral predlogo, ki povišuje letno mezdo policajev in ognje-gascev od \$2.250 na \$2.500, predlogo, ki povišuje njegovo letno plačo od \$15.000 na \$25.000, je pa podpisal. Zdaj je sproti vetiral predlogo, ki povišuje penzijo vdovam in sirotam policajev, ki so bili ubiti pri izvrševanju svoje službe.

Po sedanjem zakonu prejema vdova policajca do šest sto dolarjev penzije na leto. Po predlogu, ki jo je župan vetiral, bi pa policajeva vdova prejela kot penzije minimum polovice plače svojega soproga, ki se pa lahko v izrednih slučajih povzra do polne mezd, ki jo je prejemal soprog vdove.

Župan je toliko časa molčal o tem vetu, dokler je šlo. Zakaj so skrivali veto, niso povedali. Za ljudski blagor "vneti" župan je daljše vetiral predlogo, po kateri bi se do trideset tisoč strankam vrnil denar, ki so ga morale vplačati kot poročniško pristojbino, ker so jih tožili hišni posestniki.

Preiskava je dognala, da so bile po tri stranke zaslišane pred eno poroto, plačati so pa morale, kakor da je bila vsaka stranka zaslišana pred posebno poroto.

PROTISOCIALISTIČNA PREDLOGA PODPISANA.

Albany, N. Y. — Governor Miller je podpisal predlogo, ki dovoljuje reorganizacijo volilnih okrajev.

Znano je, da je bila ta predloga predložena, da se razbije volilni okraj, v katerem je bil izvoljen socialistični kongresnik Meyer London.

Protesti proti predlogi so bili številni. Protestirale so civilne organizacije in centralne organizacije strokovno organiziranih delavcev. Protesti niso pomagali.

Zdaj nameravajo volilni okraj Meyer Londona tako razstrgati, da ne bo socialistične večine.

SNEG V ZAPADNI PENNSYLVANII.

Pittsburgh, Pa. — Debeli sneg pokriva vso zapadno Pensilvanijo. Sneglen vihar, kakršnega še ni bilo letos, osiroma pretečno snimo, je divjal v četrtek po tujakajnih krajih.

ŽUPNIK V KALI.

Smith Center, Kan. — Sem so prignali in odvedli v zapor rev. A. Schultze, župnika nemško-luteranske cerkve v Lincolnu, na obdobje 16-letnega dekleta. Župnik je oženjen in oboje otrok.

IZ DELAVSKEGA SVETA.

(Federated Press.)

Demonstracije v Detroitu. Javni shod in poulični pohod strokovnih organizacij v Detroitu, Mich., se vrši danes v prid 113 političnih jetnikov, ki so še vedno v zveznih ječah. Demonstracije za osvoboditev političnih jetnikov so bile aranžirane zaradi tega, ker pridejo danes žene in otroci političnih jetnikov v Detroit na njihovem potovanju v Washington.

Organizirani mornarski delavci, zaposleni pri Detroit & Cleveland Navigation kompaniji, katere parniki plovijo med Detroitom, Clevelandom in Buffalom, so zastavili, ko je družba uvedla 12-urni delavnik in sedem dni dela v tednu. Družba zdaj poskuša dobiti stavkokaže. Druge velikejerske parniške družbe vpisujejo unijske mornarje, ki delajo po osem ur.

100.000 delavcev v ameriških papirnicah sigurno zastavka 1. maja, če lastniki papirnic sproti znajo mezo za 10 odstotkov. Papirniški delavec je bila že dvakrat znatna meza v zadnjih osmih mesecih in sedanja temeljna meza za navadne delavce znaša komaj \$1536 na teden. Delavci so se končno uprli in se pripravili na štrajk.

Stavka 10.000 tekstilnih delavcev v Rhode Islandu, ki traja že trinajsti teden, se še vedno vleče brez kakšnega znamenja, da bi bila kmalu končana. Lastniki predilnic in tkalnic — toda ne še vsi — so namignili po svojih posredovalcih, da so pri volji pustiti delavcem 48 ur dela v tednu, ako delavci sprejmejo znižanje meze za 20 odstotkov. Delavci so pa odgovorili po svojih voditeljih, da ne sprejmejo nič manj kakor to, kar imajo zdaj.

SENATOR FRANCE PRIPOROČA, DA SE ODPOLJE KOMISIJA V RUSIJO.

Washington, D. C. — Ako sta Rusija in Nemčija "nelojalna", kot ju obtožujejo v Genovi, ker sta podpisali vzajemno gospodarsko pomoč in politično priznanje, tedaj je njih nelojalnost obrnena proti nim, ki njima hočejo viliti nemogoče razmere, je rekel senator France, ko je govoril pred Mednarodno žensko ligo za mir in svobodo. Priporočal je, da se ruska vlada takoj prizna in da naj ameriški uradniki izjavijo, da ni res, da je kredit Rusije slab. Dalje je priporočil, da se Rusiji posodita takoj dve milijardi dolarjev, da se zopet vpostavi. Opozoril je zborovalce, da je Rusija tisti prehranitveni organ socialnega organizma, ki je poznan kot civilizacija. Ako se Rusija ne prehrani, bo ta organizem umrl.

Dr. Paul S. Reinsch, bivši poslanik na Kitajskem, je izjavil, da ne verjame, da ni bila nobena sila obveščena naprej o rusko-nemški pogodbi. Namignil je, da neki veliki interesi v Genovi niso bili iznenadeni. Označil je na ni Lloyd George kot te interese.

Soglašal je z resolucijo senatorja France, ki priporoča, da odide ameriška komisija sedem članov v Rusijo in da na mestu študira, kaj Rusija potrebuje.

Kongresnik Browne je vprašal senatorja France, če ne bomo izgubili poslanika Bakhmetijeva, ako se prizna Moskva.

"Seveda ga bomo izgubili, pa Semjonova tudi", je odgovoril France. "Takrat so zmerom majhne izgube, kadar se kaj velikega pridobi."

MILJONARJEV SIN V ŠKRIPCIH.

Kalamazoo, Mich. — John Duval Dodge, sina znanega avtomobilskega magnata, so spoznali krivim, ker so pri njem našli žganje, ko je vozil študentke v avtomobilu.

Miljonar bo seveda vložil priziv, da so deputiji preiskali njegov avtomobil po njegovi arretaciji, ne da bi imeli sodniško odredbo za izveditev preiskave.

Kako sodišče odloči o prizivu, je uganka. Ako pa sodišče prizna priziv, tedaj bo lahko vsak tat vložil priziv proti obsojbi, češ, da so ga osebno preiskali ali pa pri njem uvedli hišno preiskavo, ne da bi sodišče kaj takega odredilo.

Lagar v Angliji.

London, 21. apr. — V Birkenheadu blizu Liverpoola je izbruhnila epidemija legarja. Trinajst oseb je zbolelo in trije so že umrli.

HARDING JE PRILJEL POROČILO O RUSIJI.

Bivši guvernator Goodrich je informiral predsednika, da je sovjetska vlada zanesljiva.

Washington, D. C. — Predsednik Harding je 20. t. m. prejel obširno poročilo o položaju v Sovjetski Rusiji od bivšega guvernatorja v Indiani Goodricha, ki se je pravkar vrnil iz Rusije, kjer je bil več mesecev s Ameriško pomožno upravo.

Goodrich je dal predsedniku zaupne informacije, ki mogoče v kratkem spremenijo uradno stališče ameriške vlade naprav Sovjetski Rusiji. Bivši guvernator pravi v poročilu med drugim, da je 40-vrjetaka vlada zanesljiva in skrbno izvaja svoje navedbe glede privatne lastnine inosemcev. Goodrich tudi poroča, da je še precej trgovin med Ameriko in Rusijo, toda Američani trgujejo s posredovanjem angleških trgovcev, ki vodijo trgovino na temelju pogodbe s rusko vlado. Goodrich dalje pravi, da ga ni rusko-nemška pogodba v Genovi prav nič presenetila; pakt ne more presenetiti nikogar, kdor pozna razmere v Evropi.

DIJAK S TRDNO HRBTENICJO.

Chicago, Ill. — Odvetnik Louis T. Orr je poslal svojega sina na univerzo v Ann Harbor, Mich. Dijaki, ki pohajajo na to univerzo, so sklenili, da morajo prvotniki nositi zeleno čepico in da morajo anahtiti čevlje in odpirati vrata dijakom starejših letnikov, če ne, se izključijo iz univerze. Mladi Orr se je vrpi tet bedasti šegi, ki nima nobenega stika s pravimi študijami in zagorili so mu, da ga izključijo.

Njegov oče se je zdaj odpeljal v Michigan in pred svojim odhodom je dejal, da ne bo trpel, da se njegov sin izključi zaradi tega, ker ni hotel nositi opile čepice. Dostavil je, ako fakulteta ugodni zahtevi dijakov, da bo na sodiških nastopil proti tej bedariji, ki spada v srednji vek in ne v sedanjost. Čas. Priljubljenost je po Orrjevem mnenju v protislovju s ustavo.

LIGA ZA KONTROLO PORODOV JE DOBILA CHARTER.

New York, N. Y. — (Federated Press.) — Liga za kontrolo porodov (American Birth Control League) je smagala v svojem boju za doseg čarterja pred newyorškimi sodišči. Protnji lige za čarter so nasprotovale mnogi vplivni individvi in organizacije, najbolj pa katoliška duhovščina pod pretvezo, da liga deluje za odpravo zakonov, ki preprečujejo dajanje informacij glede omejitve porodov. Sodnik Bijur je pa razsodil, da ima vsaka oseba in organizacija pravico delati za odpravo zakonov, ki se ji zde krivični in tlačilni.

Liga smatra omenjene zakone za veliko farsno, kajti bogataški sloji imajo vedno na razpolago vse informacije za kontrolo porodov, dočim velja zakon le za reveže, katerim so informacije najbolj potrebne.

BRITJE ČUVAJO ČARJEVE KOSTI.

Washington, D. C. (Federated Press.) — Kostni carja Nikolaja II., ki so bile izkopane na ukaz britskega generala Knoxa v Tolsku ob času Kolčakove pustoševine, se nahajajo zdaj v varnostni shrambi v Pekingu na Kitajskem in pod nadzorom britskega poslanstva. Tako poroča neki uslužbenec Y. M. C. A., ki zdaj prebiva tukaj. On pravi, da je generalni konzul Harris, zdaj stanujoč v Searedau, N. Y., peljal kosti zadnjega ruskega avtokrata v kovčegu iz Rusije. Bil je v posebnem vozu, toda straže ni imel.

Ta vlak je pa ustavil kosaški bandit Semjonov in ga preiskal. Ko je Semjonov vstopil v Harrisov voz, se je posnel kovčega za sedež in ga zaradi tega ni preiskal.

Fašistični istrski v Italiji.

Rim, 21. apr. — Sporadični kravi nemiri so zopet na dnevnem redu v mnogih krajih Italije. V Trstu je bila večerj poulična bitka in eden fašist je oblašal mrtve, trije pa ranjeni. Fašisti so na velikonočno nedeljo napadli katoliške procesije v Trstu in vledetega silno razpalili tržaške katoličane. V Perugia je bila ena oseba ubita in več ranjenih v revolverskih dvobojih med fašisti in komunisti.

BRITSKI IN JAPONSKI DEŠAVLJANI SO BILI VARNI.

(Nadaljevanje s prve strani.)

Borah mu je dejal, da mu pokaže fotografijo Semjonovega "salonskega voza", v katerem so se te ženake vozile.

"Da, kdo pa je napravil sliko?" je vprašal Kanadčan zasmehujoče. "General Graves, značajan ameriški častnik", je odgovoril Borah.

Atkinson je pričel pripovedovati o boljševiskih nasiljih, a ko ga je Borah vprašal po dokazih, je pristal, da jih nima. Navesti ni mogel imena nobenega britskega častnika, da potrdi, kar je pričel. Ravno tako ni mogel predložiti očitelnega poročila, da potrdi njegovo pričanje.

Podpolkovnik Morrow je pričel sproti na kratko. Izpovedal je, da je Semjonov odredil, da se s ameriške vojske ne prekrbje kasarne ali katere druga stanovanja. Morrow se je nastanil s svojimi četami v pranih barakah; kajti vedel je, da se je Semjonov odločil, da spodi sproti Američane in njih, ako je le mogoče. Atkinson je izpovedal, da so ruski častniki sumili, da Američani simpatizirajo s boljševiski, britake in druge zavemniške sile so imeli za svoje prijatelje, kajti sodili so, da se popolnoma strinjajo, da se na strog način satro ti ponavljajoči upor med kmeti, ki so večinoma podpirali boljševiski program.

RUSIJA JE ODGOVORILA, DA NE PLAČA VOJNE DOLGOV.

(Nadaljevanje s prve strani.)

on trdno upa, da konferenca predno se razide, stori konkretne korake za stalni mir v Evropi.

Poročevalci sodijo iz njegovega govorjenja, da je dosegel kompromis s Nemci, to je da Nemci ne bodo silili k sejam, na katerih se ob razpravljanju o ruski rekonstrukciji.

Toda nemški delegatje so smotili, da ne umaknejo pogodb s Rusijo in tudi iz komisije se ne umaknejo. Nemški sunanji minister dr. Rathenau, ki je podpisal pogodbo s Rusi, je konferiral s italijanskim sunanjim ministrom Schanzerjem in po njunem sestanku je bilo poročano, da se Nemci v slučaju velikega pritiska pripravljajo suspendirati pogodbo za toliko časa, dokler traja konferenca.

Nemški delegatje so bili zelo potolaženi, ko so prejeli brojavko iz Berlina, ki se glasi, da je v Nemčiji veliko veselje zaradi pogodb s Rusijo. Vse politične stranke in val časopisov od monarhističnih do komunističnih odbravajo in podpirajo pogodbo.

Ekonomski komisija konferenca je imela večerj sejo. Ruski delegat Krasin je dejal na tej seji, da Sovjetska Rusija ne bo dovolila svobodne mednarodne privatne trgovine, ker je to nemogoče. Zunanja trgovina ostane monopol vlade in Rusija ima pravico omejiti uvoz in izvoz kakor bo narokovala potreba.

Pariz, 21. apr. — Zavezniška reparcijska komisija je smotila, da nemška vlada razjasni rusko-nemški pakt. Kakor je razvidno iz besedila note, noče komisija slediti gmenju Francozov proti rusko-nemški pogodbi. Besedilo ima uljudni ton in ne obtožuje Nemčije, da je krila versalsko pogodbo, pač pa samo omenja, da se komisija ne strinja s pogodbo, "ako je versalska pogodba krivna."

ALI JE NOVA ALIJANCA MOŽNA, AKO SE NE SPREMEMI ZAVEZNIŠKA POLITIKA?

Washington, D. C. — Kitajski bo prisiljena vstopiti v novo alijanco z Nemčijo in Rusijo, ako Združene države in zavezniški ne spremenijo svoje politike, meni senator France, ko je izvedel za nov sporazum. Dodal je, da se mogoče tej alijanci pridruži tudi Indija. Že pred dvema letoma je napovedal, da Nemčija in Rusija skleneta pogodbo, ko je kritiziral predsednika Wilsona v senatu, ker nista bili Nemčija in Rusija sprejeti v ligo narodov.

SAMO ČETRRTINA ČIKAGANOV POSEDUJE KISE.

Chicago, Ill. — Na temelju poročila, ki ga je objavil zvezni biro za ljudsko štetje, je v Chicagu 623.912 stanovanjskih hiš, toda samo 27 odstotkov hiš je lastnina tistih, ki stanujejo v njih, dočim je 73 odstotkov hiš oddanih v najem.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904.

Podporna Jednota

Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor:

UPRAVNI ODSEK:

Predsednik Vincent Cinkar, podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. 7, Box 52, Johnstown, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolnišnega oddelka Blas Novak, gl. blagajnik John Vegrich, uradni glasilca Jaka Zavotnik, upravitelj glasilca Filip Godina.

POROTNI ODSEK:

John Underwood, predsednik, 416 W. Hay St., Springfield, Ill., Martin Zelenak, Box 276, Barbours, Ohio, Fred A. Vider, Box 673, Ely, Minn., John Terdelj, Box 161, Lawrence, Pa., John Gorick, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODSEK:

OSREDNJE OKROJE: Blas Novak, predsednik, 2657-59 S. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VZVODNO OKROJE: Jacob Ambrosij, Box 386, Moon Run, Pa.

John Grobelj, 888 E. 137th St., Cleveland, O.

ZAPADNO OKROJE: Anton Sular, Box 104, Gross, Kans., za jugozapad.

Max Mars, Box 166, Buhl, Minn., za severozapad.

Miko Zugali, 5453 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadni odbor:

Frank Zalta, predsednik, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill., Frank Semrah, 5800 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 2804 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Združitevni odbor:

Predsednik: Frank Aleš, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

Joško Oves, 2639 W. 26th St., Chicago, Ill.

Jos. Šuk, 1101 E. 63rd St., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6203 St. Clair Ave., Cleveland, O.

POZOR! — Korrespondenca z gl. odborom, ki deluje v glavnem uradu, se vrši takole:

VSA PISMA, ki se nanajajo na pošto gl. predsednika so naslovljeni Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVUJE: Bolniška tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se šilajo gl. izvrševalnega odbora in jednote vsebujejo naslov: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNISKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo Frank Zaltu, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je spodaj.

Val prišli na gl. porotni odsek so naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 416 W. Hay St., Springfield, Ill.

Val dopisi in drugi spisi, naznanila, oglašila, naročila in sploh vse kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Francosci se umikajo pred sirskimi rebeli.

Kairo, Egipt, 21. apr. — Iz Sirije poročajo, da je revolucionarna gibanje Arabcev tako naraslo, da se morale francoske kolonijalne čete izprazniti Del Resor. Francozi so bili poraženi v bitki pri Jarablesu.

Delavci nimajo zaupanja v genovsko konferenco.

Rim, 21. apr. — Tu je bil večerj odprt kongres Mednarodne zveze strokovnih unij s sedešim v Amsterdamu ali takovane amsterdamske internacionale. Bilu 24 milijonov organiziranih delavcev je zastopanih. Govorniki so ob otvoritvi kongresa poudarjali, da ekonomska konferenca v Genovi ne prinese nič dobrega za delavce v Evropi.

Zveza med Nemčijo in Rusijo odprta.

Riga, 21. apr. — Iz Moskve javljajo, da je bila odprta direktna železniška, poštna in brozajna zveza med Rusijo in Nemčijo preko Dvinaka čim je bila podpisana rusko-nemška pogodba v Rapallu. Sovjetska vlada se zdaj bavi s organiziranim konzularnega osebja v Nemčiji.

VESTI IZ JUGOSLAVIJE.

Najduki oropali ameriško šolo v Orni gori.

Podgorica, Črna gora, 21. apr. — Črnogorski in srbski roparji so v sredo ponoči napadli ameriško industrijsko šolo v Danilogradu in odnesli 10.000 frankov ter mnogo drugih stvari. Jugoslovanska vlada je obljubila, da polovi hajduke in povrne škodo ameriškemu Rdečemu križu, ki vzdržuje šolo.

Produkcija premoga v Sloveniji je den najlepših in najpomembnejših delov narodnega gospodarstva naše države, kajti ona prispeva 40% celoti izkopane premoga. — Premoga smo izkopali v letu 1913. 1.587.187 ton, v letu 1919. 1.169.636 ton, v letu 1921. 1.216.376 ton, v letu 1921. 1.264.018 ton, od tega pa odpade samo na Trbovlje 41%. V Sloveniji je preteklo leto obratovalo 22 premogokopov, od teh 10 veljih in 12 manjših. Le premogokopa v Velenjah in Zebukoveh, sta državna last, val drugi (Trbovlje, Zagorje, Hrastnik, Koberje, Krmelj, Mirna, Prevalje in še nekaj drugih) so last privatnikov.

Minister Winiš e sloglasen generalu Wranglu. Na seji narodne skupščine dne 22. marca je odgovarjal minister Winiš na interpelacijo o ruskem generalu Wranglu, ki se nahaja v Belgradu, hodi v avdienco k ministru Pašiću in kralju Aleksandru, sprejema sam avdienco, odhaja po naši državi inspiciraj svoj štab in svoje čete, pri čemer ga sprejemajo naše oblasti službene itd. Minister Winiš je govoril, da je general Wrangel begunec (sato so mu podelili graščino v Vinkovih nekje; op. ured.) da ni bil nikoli priznan kot šef ruske vlade (sato ima pri belgrajski vladi svojega zastopnika, op. ured.) in da se je vlada vedla vedno nevtrarno (sato je izjavil poslanik Spalajković, da naj kar pogine 20 milijonov ljudi od lakote, ker so plakirali po celi Rusiji, op. ured.). Odgovor ministra Winiš je nad vsako pričakovanje, zanimiv in veseležen, tako vsaj poročajo belgrajski časopisi, in prav imajo.

Številka govore bolj jasno kakor pa celi regimenti rasprav. V Belgradu so v finančnem odboru zvišali državne dohodke za 2 milijardi in 512 milijonov kron. V Sloveniji, kjer so bili davki že itak najvišji, so jih povišali za 228 milijonov K. Če pomislimo na lakoto in bedo, ki razasja v naših krajih, nas je strah teh števil. Kakor je znano porabi naša vlada največ denarja za vojaštvo.

PRAV GLASNI COLUMBIA MOČNI GRAMOFON.

Cena za dve močnej pere je . \$30.00
Na dno posodi \$25.00

Z vaskim gramofonom Vam damo za dar štito slato kravatno iglo vredno \$5.00, lenki pa damo fine broške nastoj.

To je prvi moči glasni Columbia gramofon in prave slovenske nove Columbia ploče, vsaka igra na obe strani, cena 75c, za ploče. Vask gramofon in vaska ploča je nova in ne obrabljena to garantiramo vam. Mi smo edini pravi Columbia zastopniki za Columbia blago v Conemaugh. Ploče imamo v zalogi v vseh jezikih, pilite nam po brezplačni cenik.

Blago pošljemo po Expressu prvi dan ko dobimo Vaše naročilo. Ako ni blago čisto in novo Vam vrnemo denar. Pasite, da kje ne kupite obrabljeno blago za novo.

IVAN PAJK, 24 Main St., Conemaugh, Pa.

OTOK ZAKLADOV.

Čudoviti dogodivljaji malega Jaska
na suhem in na morju.

Angleško spisal R. L. Stevenson.
Poslovenil J. M.

(Dalje.)

V kabini smo imeli posvetovanje. "Gospod" je rekel kapitan "ako dam še eno povelje, pride cela ladja nad nas. Vidite, gospod, to je tako. Jaz dobim na svoje povelje surov odgovor, kaj ne. Ne, še odgovorim nazaj; je ogenj v strehi, ako pa ne storim tega, bo Silver opazil, da nekaj tiči v tem, in stvar je izdana. Samo enega človeka imam, na katerega ne smemo zanesti."

"In kdo je to?" je odvrnil kapitan. "On želi ravno tako, kakor vi ali jaz, vse prikriti. Mornarji godrnjajo: op bi jih pa kmalu lahko potolažil, samo če bi imel priložnost, in jaz svetujem, da se mu da ta prilika. Dajmo mornarjem prost popoldan, da grejo na suho. Ako gredo vsi, no, potem bodo ladjo branili. Ako ne gredo nobeden, no, potem držimo mi kabino in Bog bo pomagal pravih stvari. Ako pa gredo samo nekateri, verjemite mojim besedam, gospod Silver jih pripelje nazaj na ladjo tako pohleven kakor jagnjeta."

In tako smo tudi sklenili stori, vsem samskim in tožnim smo dali nabesane samokrese; Hunterju, Joyeu in Redrubu smo vse povedali, in so sprejeli te novice z manjšim začudenjem in bolj dobre volje kot smo pričakovali; nato je odšel kapitan na krov in nagovoril mornarje.

"Fantje", je rekel, "vroč dan smo imeli danes in vsi smo utrujeni in malo slabe volje. Majhen izlet na suho ne bo nobenemu škodoval — čolna so še vedno v vodi; vzemite jih in kolikor vas hoče iti popoldne na suho, lahko gredite. Pol ure pred solnčnim zahodom damo s strelom iz topa znamenje, da se zopet vrnete."

Mislila, da so ti neumni ljudje mislili, da leže tamkaj taki kupi

zakladov, da si bodo kar noge polomili nad njimi, kakor hitro stopijo na suho; koj v trenutku jih je minula slaba volja in veselo so zaviskali, da je odmevalo daleč naokoli in da so ptice vnovič vzletele in krošile po sidrišču.

Kapitan je bil preveč razumen, da bi jim ostal na potu. V trenutku jim je izginil izpred oči in pustil Silverju, da uredi izlet, in jaz mislim, da je bilo popolnoma dobro, kar je storil. Ako bi bil ostal dalje na ladji, se ne bi mogel še dalje delati, kot da ne razume položaja. Jaso je bilo kot beli dan, da je bil Silver kapitan in da so bili mornarji, ki jih je imel pred seboj, zelo uporni. Kar je bilo poštenih med njimi — in kmalu se je pokazalo, da so bili tudi taki na ladji — so morali biti zelo abotni. Ali pravzaprav mislim, da je bila resnica ta, da so bili vsi mornarji nezadovoljni vsled zglede kolovodij — samo nekateri bolj, drugi manj, in nekaj malega izmed njih, ki so bili vobče dobri ljudje, ni bilo mogoče niti voditi, niti gnati dalje. Boljše je bilo za nas potuhiniti se in skriti, nego vzeti ladjo in pomoriti mnogo nedolžnih ljudi.

Napoleon je bila družba pripravljena. Šest jih je bilo določeno, da ostanejo na ladji, ostalih trinajst, vitevši Silverja, pa se je vrkelo.

In sedaj mi je šinila v glavo prva onih norih misli, ki so toliko pripomogle v našo rešitev. Ker je pustil Silver šest mož na ladji, je bilo jasno, da naša stranka ni mogla ladje vzeti in braniti; in ker jih je ostalo samo šest, je bilo ravno tako jasno, da kabinska stranka v trenutku ni potrebovala moje pomoči. Kakor bi trenil, sem zdrknil s ladje, stopil v sprednji del najbližjega čolna in skoro v istem trenutku so odrinili.

Nikdo me ni opazil, samo prvi veslač je rekel: "Ali si ti, Jakec? Drži glavo dol!" Silver pa je z drugega čolna pozorno gledal semkaj in vprašal, ako nisem jaz tukaj; in od tega trenutka dalje sem se kesal za to, kar sem storil.

Mornarji so veslali kot za stavo proti suhemu; in čoln, v katerem sem bil, je bil prvi in ker je

bil tudi lažji in imel več veslačev, je pustil drugega daleč za seboj; kakor hitro je prišel do suhega, sem pograbil vejo in skočil iz čolna ter planil v najbližjo goščo, ko je bil Silver z ostalimi še kakih sto korakov za daj.

"Jakec! Jakec!" sem ga slišal klicati.

Lahko si mislite, da se nisem zmenil za to, temveč sem tekel naravnost za svojim nosom, dokler nisem omagal.

XIV. POGLAVJE.

Prvi udarec.

Tako sem bil vesel, da sem utekel Dolgemu Johnu, da sem se začel smejati, ozirati se okoli sebe in zanimati se za čudno deželo, v kateri sem se nahajal.

Prekoračil sem močvirnat kose zemlje, ki je bil poln vrh, ločja in čudnih tujih močvirskih dreves, in dospel sem na rob odprtga dela valovite in peščene pokrajine, ki je bil okrog ene milje dolg; tu je raslo nekoliko amrek in veliko število krivih dreves, ki so bili podobni hrastu, samo da so imeli listje blede kot vrba. Na drugi strani tega odprtega kraja se je vzdigovala ena izmed gor z dvema skalovitima vrhuncema, ki sta se živo svetila v solnce.

Prvikrat sem sedaj okusil veselje raziskovanja. Otok ni bil obljuden; svoje tovariše sem pustil daleč za seboj in pred menoj so cvetele rastline, ki jih nisem poznal; tulutam sem videl kače in razen živali in ptic ni bilo nič drugega živega. Naletel sem na kačo, ki je vzdihnila glavo in siknila proti meni in to sikanje je bilo podobno brenčanju vrtnavke. Tedaj si nisem mislil, da je bil to smrten sovražnik in da je bil njen glas znano klopotanje.

Nato sem dospel v veliko goščavo hrastov podobnih dreves — ki so bila živi ali vedno zeleni hrasti, kakor sem čul čudno zvite veje in tako goste listje kakor streha. Goščava je segala od vrha enega peščenih gričev in se razširjala do roba širokega in s tretjem zaraščenega močvirja; tu je tekel najbližji izmed malih potokov proti

sidrišču. Močvirje se je v modnem solnčnem svitu kar kadilo in obrisi daljnega sveta so migljali skozi njegovo površino.

(Dolga prihodnja.)

POZOR!

Opozorjam rojake na Makamajlu in Johnstown-u, Pa., da so predvidni pred Albinom Grmadnikom, kadar se gre za posojevanje denarja, ker on kaj ne rad povrne ali skuša še celo vtajiti posojilo, vsaj tako je skoro naredil s menoj. Posodil sem mu \$800 ko je bil čas vračitve je pa zanikal posojilo in še celo na sodnji je priznal samo polovico mesto celo svoto. To mi je bilo v zahvalo, ker sem mu bil pomagal ko je bil v stiski s svojo družino, ali pa mogoče ga je privedlo do tega to, ker je bil nekakšen krstni boter in smatral, da se lahko to vračuna kot darilo za botrijo. To vam je napredek v dvajsetem stoletju pri tem človeku. Sicer ne vem kako sploh si upa pred moje oči. Zali bože, krivda je bila seveda največ na moji strani, ker sem dal brez vsaeh listin ali takorekč brez, bi se, stvar zabelila pravilno (črno na belem), tako je potem lahko skušal vtajiti pred sodnijo kar se mu vesele ni posrečilo za celo svoto nego samo za polovico oziroma za \$400.00. Torej rojaki bodite opretni predno mu posojujete kak denar. Thomas Sadak, 356 Fairfield Ave., Johnstown, Pa. (Adv.)

BABICE POZOR!

Šola v angleškem jeziku in poučenjem Slovenske babice, ki žele vzeti skušnjo za licenco. Sedaj lahko vsaka Slovenka postane babica ko se je priučila odgovorov v angleščini. Oglašite se pri:

DR. A. M. SOUKUP,
3639 W. 22nd St., cor. Millard Ave.,
CHICAGO, ILL. (Adv.)

Vašdite še en grm na vašem domu in naredite krasnejšega.

Mi imamo v saloni vse polne na hitro rastočih, sadnega in zelenjavnih dreves. Pojete imamo polne samorodne cvetlice, vrtnice in vijolice. Prodajamo posamezne sadne ali pa za vse vrste. Sme strokovnjaki v tem in vlad tega vasa lahko izvrstno posreduje. Vam vredimo tudi izavnik okrog hiše.

V. C. KRYDA,
3640 West 22nd Street,
CHICAGO, ILL.
Tel. Lawndale 3450.

NOVO! NOVO!

Naročite in se prepričajte.
Dobro Kalifornijsko kapijico, ki stane le \$1.25 za en galon in \$3.00 za tri galone. Hmeljovi jedrnenec stane za 5 galone \$1.25 v skatlah in za 4 galone \$1.00 v komadih. Vse to se pripravi brez vsakega kuhanja. Navodila pošljem v vsakem kuhanju.

FRANK SIMOK and COMPANY,
P. O. Box 37,
Pittsburgh, Pa.

Za kuhanje piva doma

Imamo v saloni slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričajte, da je doma pri nas kuhanje vedno le najboljši in najcenejši. Dobiti je tudi zbirko sodov, steklenic in raznih loncev, itd.

Mi vam dostavimo naročilo po pošti, točno v vse kraje.

Grocerijam, sladničarjem in v prodajalne telesnine damo primeren popust pri večjih naročilih. Pišite po informacije na:

FRANK OGLAR,
6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

FRENCH LINE

DIREKTNJA SLUŽBA V
JUGOSLAVIJO

z velikimi parnicami na 3 in 5 tedne.

PARIS April 26.
ROCHAMBEAU April 27.
LA SAVOIE Maja 6.
FRANCE Maja 16.

Izredna kompozicija na treh razred. Kolone enovalne in dvivalne, 2, 3, 4 in 6 ljudi. Posredni jedilni saloni, kuhinja, bar, pisarna, kabinice vse po najnižji ceni po razpisu potnikov in tretjem razredu. Vise in pivo sušiti.

Za nadaljnje informacije vroščate pri lokalnih agentih FRENCH LINE.

Pošljamo denar v staro domovino.

Sedaj lahko pošljemo denar v vse kraje na SLOVENSKO, HRVATSKO, DALMACIJO IN ISTRO. Našajo pošljemo denar tudi v Srbijo, Bolgarijo in Rumunijo. Jamljamo, da vse pošiljke denar, enake kot pred vojno, da bodo hitro in točno izplačane.

PRODAJAMO SIFKART NA VSE LINJE.

Uradne ure so: 9 jutro do 5 večer. Ponedeljek in sobota do 3:30.

KASPAR STATE BANK,
1900 Elm Island Avenue
CHICAGO, ILL.

Stric Sam vam pripelje vaše drage sem preko oceana.

Pišite še danes po knjižico in navodila o cenah za vožnjo.

STRIC SAM bode akrob na vaše drage na potovanju preko oceana. Njegovi bratovi novi parniki pod nadzorstvom in vodstvom U. S. Lines ponuja izvrstno postrežbo, kar znači novo dobo v potovanju po morju. Ako želite lahko vstopite v kjarkoli urad baki zasopnikom U. S. Lines in plačate za prevoznico, vaših dragih do vaših vrat na domu. Vsa palec njih potovanja bode pod varstvom Strica Sam.

Pišite še danes po knjižico v kateri izveste vse potrebno o potovanju in o United States Lines parnikih. Ako mogoče odidete v staro domovino še letos, tedaj pisate, da potujeta pod varstvom Strica Sama na U. S. Lines parnikih. Vi ste lahko pravi zasopniki, da dobite vso komoditeto na drizv-nih parnikih brez izjeme ali se vozite v prvem ali drugem kabinskem razredu.

Moderne ugodnosti; izvrstna postrežba.

Mogoče so vaši dragi v domovini žali o potovanju v splošnem odprtem medkrovju, slabi hrani in slabi postrežbi. Samo mislite si kako vamli bode ako bodo imeli priliko voziti se v finem medkrovju tretjega razreda, kjer je vse čisto, postrežba in pogrinjala, jesti hrano v čisti jedilni sobi, biti postreženi po prijaznih natakarjih, v splošnem biti postreženi kot gospe in gospodje, od faze ko stopijo na parnik in dokler ne pridejo na vaš dom tu. Ali mislite vse to sami zase, ako namerate oditi sami nazaj v staro domovino! Zahtevajte vse najboljše za vaš denar. Potujeta pod varstvom Strica Sama.

Pišite po brezplačno knjižico še danes.

Na vsakem parniku U. S. Lines je tablica. Zdravnik vsake pripravljen za bolnika. Godba na zabavo vsem. Kadilne sobe na potnikih tretjega razreda, igralnihi se sobe in družabna soba, hčer se zadržuje vsi človek.

Vse je v redu, da se ustrezno in udobno potujejo. Torej potujte, in vsem Stric Sam pripelje vaše drage sem. Vredni je tako, da Vi lahko plačate njih prevoznico, da so lahko upošle in registrirane prave odgovornosti. Pošljite nam ta kupon.

To U. S. SHIPPING BOARD, Passenger Dept. 589D.7,
48 Broadway, New York City.

Prosim pošljite mi brezplačno knjižico potovanja in vse potovnik e U. S. Lines parnikih in mi poslatite kako lahko se v naprej plašam vožnji letek za moje sorodnike in domovino.

Moje ime je
Street, ulica, St. B. F. D.
Mesto Država

U. S. SHIPPING BOARD
Passenger Dept. 589 D. 7. 48 Broadway, New York

"11" cigarette

10^c

Dobre!
Kupi te Cigarette in Prihrani Denar

F. M. Dostojevski:

BESI

Roman v treh delih.

Prevešil Vladimir Lovčik.

(Dalje.)

"Za odvajanje vode, gospod doktor, vode; celo projekt sem jim takrat pomagal pisati."

Doktor se je gromovito zamejal, in za njim mnogo drugih, zdaj že doktorju v obraz; on pa ni opazil tega in je bil strahno zadovoljen, da se smejejo vsi.

"Dovolite, da vam ugovarjam, Karmazinov," je hitro pripomnila Julija Mihajlovna. "Karlruhe naj bo Karlruhe, toda vi radi mistificirate, in to po vam ne bomo verjeli. Kdo izmed ruskih ljudi, izmed pisateljev, nam je predstavil toliko najnovejših sodobnih tipov, razrešil toliko najso-dobnejših vprašanj in zasnemoval prav one glavne točke našega časa, ki sestavljajo delujoči tip te dobe? VI, nihče razen vas edinega. In sedaj nam zagotavljate svojo ravnodušnost do Rusije in strahno zanimanje za karlsruhsko vodovodno cev! Haha!"

"Nu, da," je vzgostolel Karmazinov, "v tipu Pogočeva sem res odigral vse napake slavjanofilov, in v tipu Nikodimova vse napake zapadnikov..."

"Kakor da se to še ve!", je tiho šepnil Ljamšin.

"Ali te delam mimogrede, samo da nekako ubijem pusti čas in zadovoljim vse te razne sitne zahteve svojih rojakov."

"VI, Stepan Trofimovič, gotovo že veste," je vnočeno nadaljevala Julija Mihajlovna; "pa bomo imeli jutri naslado poslušati preleste vrstice — eno izmed najzadnjih in najlahtnejših bele-trističnih navdahnjenj Semjona Jegoroviča, ki se imenuje 'Merci'. V tem delu naznanja, da ne bo pisal več, da ne stori tega za nič več na sve-tu, niti še bi ga sam angelj z neba, ali bolje rečeno vsa najvišja družba gosila, naj se premisli. Z eno besedo, on odlaga pero za vse živie dni, in ta ljubki 'Merci' velja obšinitvu v zahvalo — neprestano navdušenje, s katerim je spremljalo tolike let njegovo neumorno delo za pošteno ru-ško misel."

Julija Mihajlovna je bila na višku blažen-stva.

"Da, poslavljam se; 'Merci' porešem in pojdem. . . In tam — v Karlruhe — zatianem enkrat oči," se je pomalem kisal Karmazinov.

Kakor mnogi nadih velikih pisateljev (in pri nas je teh velikih pisateljev na kupe), tudi on ni zdržal pohvale in je takoj začel slabeti vsle svojemu ostrumu umu. Ali to je, mislim, odpust-ljivo. Eden naših Shakespearejev je v zasebnem razgovoru baje naravnost bleknil, češ "pri nas veliki ljudje drugače ni mogoče" itd., in niti ni zapazil tega.

"Tam, v Karlruhe, zatianem oči. Nam veli-kim ljudem itak ne preostaja drugega, kadar smo opravili svojo reč, kakor kmalu zatianiti oči, ne da bi čakali nagrade. Take storim tudi jaz."

"Dajte mi svoj naslov, da vam priti k vam

v Karlruhe na vaš grob," je dejal Nemec z nez-mernim grohotom.

"Zdaj prevažajo mrljce tudi po železnikah," se je nepričakovano oglašil eden izmed brezpo-membnih mladih ljudi.

Ljamšin je kar zavpilil navdušenja. Julija Mihajlovna je zagrabila obrvi. Tedaj je vstopil Nikolaj Stavrogin.

"Meni so pravili, da sedite v zaporu!" je iz-pregovoril, obračaje se najprej k Stepanu Trofi-moviču.

"Ne, bil je slučaj posebne vrste," se je na-smehnil Stepan Trofimovič.

"Nadejam se le, da ostane brez najmanjšega vpliva na mojo prošnjo," je spet povzela Julija Mihajlovna. "Upam, da se ne boš ozirali na to nesrečno nepriliko, ki je še zdaj ne razumem, ter ne razočarate naših najlepših pričakovanj in nas ne pripravite ob nasladi, poslušati vaše preda-vanje na literarni jutranjici."

"Ne vem. . . po vsem tem. . ."

"Res, vsa neurečna sem, Varvara Petrovna — ravno zdaj, ko sem hrepenela čimpreje spoz-nati enega najznamenitejših in naj neodvisnejših ruskih duhov, izraša Stepan Trofimovič mahoma namen odreči nam svoje sodelovanje."

"Pohvala je izrečena tako glasno, da je pač ne bi smel slišati," se je odrezal Stepan Trofi-movič, "toda jaz ne verjamem, da bi bila moja revna oseba tako potrebna na vaši jutranji vese-lili Sicer pa. . ."

"Čisto ga boste razvabili!" je viknil Pjotr Stepanovič ter naglo planil v sobo. "Komaj sem ga vzel v roke, že smo tam — preiskava, zapor, policist ga drži za ovratnik, vse eno jutro; in zdaj ga pestujejo dame v salonu mestnega povelj-nika. Vsaka kočnica mu mora peti zveličanja še v sanjah ni slutil take benefice. To vam začne zdaj ovajati 'socialisti'!"

"Ni mogoče, Pjotr Stepanovič. Socializem je prevelika misel, da je Stepan Trofimovič ne bi priznaval," se je odločno zavzela Julija Mihaj-lovna.

"Misel je velika, toda njeni pristaši niso smerom velikani, et brisane la, mon cher," je končal Stepan Trofimovič, obračaje se k sinu in vkusno vstajaše z mesta.

Tedaj pa se je zgodilo nekaj zelo nepričako-vanega. Von Lembke je bil že nekaj časa v salo-nu, ali zdelo se je, da ga nihče ne opazi, čeprav se videli, ko je vstopil. Julija Mihajlovna, vsa v svoji misli, ga je seveda ignorirala kakor prej. Postavil se je k vratom ter mračnega in stroge-ga obraza poslušal razgovore. Slušal namigljaje o davičnih dogodkih, se je začel nekam nemirno obračati; najprej se je zagledal v kneza, čudež se menda njegovemu strilečemu, debelo nakroplje-nemu ovratniku; potem je mahoma kar vstrepe-tal, ko je začul glas Pjotra Stepanoviča in ga vi-del planiti noter; in komaj je povedal Stepan Trofimovič svoj utrinek o socialistih, je zdajel krenil k njemu ter gredoč sunil Ljamšina, ki je odskočil s narejenim izrazom prepadenja, drgaje si ramo, kakor bi ga bil res strahno hudo udaril.

"Dovolj!" je izpregovoril von Lembke ter odločno zgrabil preplašenega Stepana Trofimo-viča za roko, stiskaje mu jo v svojo silo. "Dovolj je, so lba o filibustrjih našega časa je izrečena. Niti besede več. Potrebni koraki so odrejeni. . ."

(Dalje prihodnja.)